

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 22 Νοεμβρίου 2018 με την εξής σύνθεση: Αγγελική Πουλοπούλου Πρόεδρος, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος (Εισηγητής) και Αργυρώ Τσουλούφα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 30-10-2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/1126/31-10-2018 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Κατά της αναθέτουσας αρχής «ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την προδικαστική προσφυγή ο αιτών ζητά την ακύρωση της κοινοποιηθείσας σε αυτόν από 22-10-2018 Απόφασης 213/2018 της 20^{ης}/2-10-2018 συνεδρίασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας και του δι' αυτής εγκριθέντος Πρακτικού Επιτροπής Διαγωνισμού με αρ. πρωτ. 9497/27.9.2018, καθ' ο μέρος ενέκρινε τις σε συμμόρφωση με την Απόφαση 4ου Κλιμακίου ΑΕΠΠ 612/2018 ζητηθείσες διευκρινίσεις, ως και κατόπιν αυτών προσφορά του οικονομικού φορέα “...” και ανέδειξε αυτόν προσωρινό ανάδοχο στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης έργου “Στερέωση και Αποκατάσταση του Πύργου Καραμίχου στα Φάρσαλα”, εκτιμώμενης άνευ ΦΠΑ αξίας 244.354,84 ευρώ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, που δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ την 19-3-2018 με Μοναδικό ΑΔΑΜ 18PROC002818904 και στο ΕΣΗΔΗΣ Έργων την 20-3-2018 με συστημικό α/α 71800.

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της Προσφυγής κατεβλήθη το κατ' άρ. 5 ΠΔ 39/2017 και άρ. 363 Ν. 4412/2016 παράβολο (με αρ. 24150389295812280060, ποσού 1.221,77 ευρώ), που πληρώθηκε με το από 29-10-2018 έμβασμα τραπεζής ALPHA BANK.

2. Επειδή, η προσφυγή στρέφεται κατά εκτελεστής πράξης περάτωσης σταδίων οικονομικών προσφορών-δικαιολογητικών συμμετοχής και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, ως και ανάκλησης της προηγούμενης υπ'αρ. 81/2018 αντίστοιχης απόφασης της αναθέτουσας, κατόπιν της δια της Απόφασης ΑΕΠΠ 612/2018 αποδοχής της προσφυγής του ως άνω έτερου διαγωνιζομένου και την ακύρωση της ως άνω υπ' αρ. 81/2018 Απόφασης της αναθέτουσας καθ' ο μέρος η ως άνω Απόφαση ΑΕΠΠ απέκλεισε την προσφορά του έτερου διαγωνιζομένου, προ κλήσης του για διευκρίνιση-συμπλήρωση, η δε αναθέτουσα κάλεσε τον έτερο διαγωνιζόμενο προς διευκρινίσεις, οι οποίες εγκρίθηκαν δια της ως άνω προσβαλλομένης. Ο δε προσφεύγων, που είχε καταστεί κατά την προηγούμενη απόφαση της αναθέτουσας προσωρινός ανάδοχος ως πρώτος αποδεκτός και νυν δεύτερος αποδεκτός μειοδότης, βάλλει κατά της προσβαλλομένης, καθ' ο μέρος εγκρίθηκαν οι από 31-8-2018 παρασχεθείσες διευκρινίσεις του έτερου διαγωνιζομένου, κατόπιν της από 17-8-2018 κλήσης της αναθέτουσας προς αυτόν (η οποία κλήση έλαβε χώρα προς συμμόρφωση με την Απόφαση ΑΕΠΠ 612/2018). Ειδικότερα δε, προβάλλει ότι μη νομίμως παρασχέθηκαν οι διευκρινίσεις 14 ημέρες μετά την κοινοποίηση της κλήσης προς παροχή τους στον έτερο διαγωνιζόμενο και ενώ, κατά τον προσφεύγοντα, δια του με αρ. πρωτ. 8085/17-8-2018 της είχε ταχθεί προθεσμία αποκλειστικής φύσης επτά ημερών, ο δε έτερος διαγωνιζόμενος δήλωσε ότι έλαβε γνώση μόλις την 30-8-2018, διότι δεν λειτουργούσε μεταξύ 14-8-2018 και 29-8-2018 λόγω θερινών διακοπών, γεγονός που δεν συνιστά εύλογη αιτία, απέστειλε δε τις διευκρινίσεις του την επομένη ημέρα ήτοι την 31-8-2018. Ούτως, κατά τον προσφεύγοντα η αποδοχή των διευκρινίσεων του παραβίασε

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, αμεροληψίας και διαφάνειας, διότι μεταβλήθηκε ουσιωδώς η θέση του προσφεύγοντος που είχε αναδειχθεί προσωρινός μειοδότης.

3. Επειδή, η αναθέτουσα με τις με αρ. πρωτ. 11036/8-11-2018 και κοινοποιηθείσες στην ΑΕΠΠ την 9-11-2018 Απόψεις της, υποστηρίζει ότι σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη της υπ' αριθμ. 612/2018 απόφασης της Α.Ε.Π.Π., η οποία έκανε δεκτή την προσφυγή της εταιρείας «...» αναφέρει ότι *«Όμως κατά λογική ερμηνεία, εκ μόνης της μη απάντησης θα έπρεπε αρχικά, να συναχθεί πως η προσφεύγουσα απάντησε αρνητικά, ήτοι πως δεν στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων και όχι να θεωρηθεί κατ' αντιστροφή, πως παρέλειψε να αναφέρει πως θα στηριχθεί σε τρίτους»*, σε συνδυασμό με πρώτον, ότι η διαγωνιζόμενη εταιρεία «... δεν λειτουργούσε, κατά δήλωσή της, λόγω θερινών διακοπών, το χρονικό διάστημα από 14/08/2018 έως 29/08/2018 εντός του οποίου της κοινοποιήθηκε με email η σχετική πρόσκληση, δεύτερον, ότι η σχετική πρόσκληση, κοινοποιήθηκε με email και όχι εγγράφως, ώστε να αποδεικνύεται η ακριβής ημερομηνία λήψης της από τη διαγωνιζόμενη, τρίτον, ότι είναι προφανές ότι δεν υπήρχε κανείς λόγος να καθυστερήσει η διαγωνιζόμενη την σχετική τυπική απάντηση - διευκρίνιση, μετά την αποδοχή της προσφυγής της από την Α.Ε.Π.Π., αντίθετα είχε συμφέρον να την επισπεύσει, τέταρτον, ότι, μέχρι την περιέλευση της σχετικής διευκρίνισης που απέστειλε η διαγωνιζόμενη στις 31/08/2018 δεν έλαβε χώρα καμία περαιτέρω διαδικασία για την εξέλιξη του διαγωνισμού και πέμπτον, ότι το άρθρο 102, Ν. 4412/2016 δεν τάσσει καμία ποινή και ειδικά αποκλεισμού, σε περίπτωση αποστολής των διευκρινιστικών στοιχείων σε προθεσμία μεγαλύτερη της ταχθείσας, όπως γίνεται ρητή αναφορά των σχετικών επιπτώσεων στο αμέσως επόμενο άρθρο 103, Ν. 4412/2016, σε περίπτωση υπέρβασης των ταχθεισών προθεσμιών, η προσφυγή είναι απορριπτήα.

4. Επειδή, η Προσφυγή αφορά διαδικασία ανάθεσης σύμβασης έργου κάτω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής υπάγεται δε λόγω της τα ως άνω εκτιμώμενης αξίας της Διακήρυξης, ως και του χρόνου δημοσίευσης στο ΚΗΜΔΗΣ, στο πεδίο εφαρμογής των οικείων διατάξεων του Βιβλίου IV Ν.

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

4412/2016 και συνεπώς στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., ως και την καθ' ύλην αρμοδιότητά της κατ' αρ. 345 παρ. 1 Ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Προσφυγή ασκείται εμπροθέσμως κατά το άρ. 361 παρ. 1 Ν. 4412/2016 και δη την περίπτωση (α), αφού ασκήθηκε την 30-10-2018 και η προσβαλλομένη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα την 22-10-2018, ενώ το ειδικότερο έγγραφο περί κλήσης του έτερου διαγωνιζομένου για διευκρινίσεις, του κοινοποιήθηκε την 26-10-2018. Περαιτέρω, η προσφυγή νομίμως υπογράφεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του προσφεύγοντος στο οικείο προδιατυπωμένο έντυπο. Ο δε Προσφεύγων έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον για την άσκηση της Προσφυγής, αφού δια της προσβαλλομένης εκρίθη ως προσωρινός ανάδοχος ο έτερος διαγωνιζόμενος και πρώτος μειοδότης, εφόσον δε ακυρωθεί η αποδοχή του, θα αναδεικνυόταν ως προσωρινός ανάδοχος, ο προσφεύγων, ως δεύτερος και μόνος αποδεκτός εν τέλει, μειοδότης. Επομένως, η προσφυγή πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να εξεταστεί περαιτέρω κατ' ουσία.

5. Επειδή, κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. ... 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες, ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές.». Κατά τα ανωτέρω, το άρ. 102 Ν. 4412/2016 θεσπίζει αποκλειστικά ελάχιστο, ήτοι υπέρ του καλούμενου προς διευκρινίσεις οικονομικού φορέα, διάστημα μεταξύ κλήσης του και παροχής διευκρινίσεων, το δε ως άνω διάστημα των 7 ημερών δεν έχει την έννοια ότι η αναθέτουσα υποχρεούται να ορίσει ακριβώς αυτό, αλλά ότι δεν μπορεί να ορίσει διάστημα μικρότερο από αυτό. Κατά τα λοιπά, ουδέν ανώτατο όριο και απώτατο διάστημα θεσπίζεται ως προς την ευχέρεια της αναθέτουσας να τάσσει χρονική διάρκεια, προς προσκόμιση διευκρινίσεων κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016 (και δη αυτό τελεί σε σαφή αντίθεση με το άρ. 103 παρ. 1 Ν. 4412/2016 περί δικαιολογητικών κατακύρωσης, όπου τίθεται και ελάχιστη, αλλά και ανώτατη προθεσμία, όπως και με το άρ. 103 παρ. 2 όπου θεσπίζεται ακριβές χρονικό περιθώριο πέντε ημερών για τη διευκρίνιση και συμπλήρωση των δικαιολογητικών αυτών, με ειδική πρόβλεψη παράτασης για ακόμη κατά μέγιστο 15 ημέρες). Συνεπώς, από καμία διάταξη νόμου και αρχή του δικαίου δημοσίων συμβάσεων προκύπτει απαγόρευση στην ευχέρεια της αναθέτουσας να τάσσει προθεσμίες προς υποβολή διευκρινίσεων κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016, αρκεί να είναι τουλάχιστον ίσες των 7 ημερών, να τις ανανεώνει και να τις παρατείνει ρητά ή σιωπηρά, όπως όταν τις αποδέχεται κατόπιν καθυστερημένης υποβολής τους αφού ουδόλως εμποδίζεται να επεκτείνει το χρονικό όριο αποδοχής τους (εξάλλου με την έγκριση αποδοχής κατά την υποβολή τους, η αναθέτουσα παραδεκτώς τροποποιεί αναδρομικά την ως άνω αρχικώς ταχθείσα προθεσμία, πράγμα περί του οποίου ουδόλως εμποδίζεται ούτε εκ της τυχόν τροποποίησεως αυτής θίγονται δικαιώματα τρίτων, αφού εξαρχής ουδέν δικαίωμα τρίτου απορρέει από την ταχθείσα προθεσμία που αφορά αποκλειστικά τη σχέση καλούμενου οικονομικού φορέα και αναθέτουσας, βλ. και επόμενη σκέψη, ακριβώς διότι δεν προβλέπεται καν κάποια ανώτατη προθεσμία, η τήρηση ή μη της οποίας δημιουργεί αυτόθροα τέτοια δικαιώματα τρίτων). Και αυτό διότι όπου ο νομοθέτης σκόπευε στη θέσπιση ανώτατων τέτοιων ορίων, θέσπιση που σημαίνει και περιορισμό της ευχέρειας παράτασης άνω της διάρκειας τους, το προέβλεψε τούτο ρητά, όπως στις ως άνω διατάξεις του άρ. 103 Ν. 4412/2016. Αντιθέτως, ορίζοντας απλώς ελάχιστο διάστημα στο πλαίσιο του άρ. 102 Ν. 4412/2016, κατέλειψε στην ελευθερία των αναθετουσών αρχών να προσδιορίσουν πέραν αυτού, το

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

συγκεκριμένο διάστημα παροχής διευκρινίσεων, άρα κατά προφανή τρόπο, να επεκτείνουν, παρατείνουν και ανανεώσουν αυτό ελευθέρως, ακριβώς διότι δεν τίθεται ανώτατο χρονικό όριο. Οι περί μη ενδεικτικής προθεσμίας αιτιάσεις του προσφεύγοντος προβάλλονται αλυσιτελώς, διότι το προκείμενο ζήτημα δεν αφορά κάποια τυχόν ευχέρεια των ίδιων των οικονομικών φορέων, δηλαδή δεν ανάγεται στο ότι οι οικονομικοί φορείς δύνανται να προσκομίζουν τις διευκρινίσεις οποτεδήποτε οι ίδιοι κρίνουν, αλλά αφορά ευχέρεια των αναθετουσών αρχών να επεκτείνουν ελευθέρως ρητώς ή σιωπηρώς, χωρίς ανώτατο όριο, δηλαδή ανάγεται στην ελευθερία τους να κρίνουν οι ίδιες πόσο ευρύ θα είναι το διάστημα αυτό και μόνο εφόσον κρίνουν τούτο (και όχι επειδή τυχόν κρίνει ο οικονομικός φορέας), δύνανται να παρατείνουν την προθεσμία που οι ίδιες θέσπισαν, αφού δεν περιορίζονται από ανώτατο όριο. Αυτονόητα, επομένως και για την ταυτότητα του νομικού λόγου, μπορούν να δέχονται διευκρινίσεις σε χρόνο ύστερο του αρχικώς ταχθέντος χρόνου είτε με ρητή συνεννόηση και επικοινωνία με τον οικείο οικονομικό φορέα είτε με σιωπηρή παρέκταση της οικείας προθεσμίας, η οποία δεν έχει απώτατο όριο. Συνεπώς, ουδόλως η αναθέτουσα εμποδίζεται κατά δική της διακριτική ευχέρεια, να θέσει την οικεία προθεσμία ως ελάχιστη με ελεύθερο απώτατο όριο ή να την εφαρμόσει ούτως ή εν γένει να δεχτεί διευκρινίσεις που υποβάλλονται κατόπιν της λήξης της, στην τελευταία δε περίπτωση, ο κληθείς για διευκρινίσεις οικονομικός φορέας φέρει ο ίδιος τον κίνδυνο της έγκρισης εκ μέρους της αναθέτουσας της τυχόν καθυστερημένης προσκόμισής τους, όπως φέρει τον κίνδυνο για κάθε τυχόν επισήμως ή μη ζητούμενη παράταση ή ανανέωση της προθεσμίας. Πάντως, ουδόλως η προθεσμία που τάσσεται από τις αναθέτουσες κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016 είναι αποκλειστική υπό την έννοια της εκ μέρους τους δέσμευσης προς μη παρέκταση, παράταση και ρητή ή σιωπηρή ανανέωσή τους, σύμφωνα και με το ως άνω γράμμα της οικείας διάταξης.

6. Επειδή περαιτέρω, το άρ. 9 του Κεφ. Α της διακήρυξης τελεί σε αντιστοιχία με τα ως άνω αναφερόμενα στο άρ. 102 Ν. 4412/2016 αναφέροντας ότι *«Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, να καλέσει τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της "Επικοινωνίας" του υποσυστήματος να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν*

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής τους προσφοράς, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 13 της υπ' αρ. 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α.». Επιπλέον, κατά το με αρ. πρωτ. 8085/17-8-2018 έγγραφο της αναθέτουσας προς τον έτερο διαγωνιζόμενο με Θέμα «Πρόσκληση Παροχής Διευκρινίσεων για τον Διαγωνισμό του Έργου «Στερέωση και Αποκατάσταση του Πύργου Καραμίχου στα Φάρσαλα», παραγγέλθηκαν στον έτερο διαγωνιζόμενο τα ακόλουθα «Καλείσθε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016 όπως, σε προθεσμία επτά (7) ημερών, διευκρινήσετε για το αν στηρίζεστε στις ικανότητες άλλων οικονομικών φορέων, σε απάντηση επί του ερωτήματος στο μέρος II Γ του ΤΕΥΔ που υποβάλλατε στο διαγωνισμό του έργου που αναφέρεται στο θέμα.». Δια της ως άνω κλήσης τάχθηκε προθεσμία 7 ημερών στον ως άνω διαγωνιζόμενο, χωρίς όμως από το γράμμα της να προκύπτει εξάλλου, ότι η τυχόν μεταγενέστερη υποβολή τους θα καθιστούσε αυτές απαράδεκτες ή ότι η οικεία προθεσμία δεν ήταν δεκτική παρέκτασης εκ μέρους της, ασχέτως ότι ακόμη και αν είχε αναφέρει τούτο, θα δύνατο κατά την αμέσως προηγούμενη σκέψη να ανακαλέσει και να επιτρέψει μεγαλύτερη προθεσμία. Επιπλέον, ουδόλως το ζήτημα της ως άνω προθεσμίας αποστολής διευκρινίσεων κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016 (σε αντίθεση με αυτό των κατ' άρ. 103 Ν. 4412/2016 διευκρινίσεων), ακριβώς λόγω της έλλειψης απώτατου ορίου και της κατάλειψης αυτού στην απεριόριστη ευχέρεια της αναθέτουσας, συνιστά αντικείμενο παραδεκτής αμφισβήτησης από τρίτους μετέχοντες, πλην του καλούμενου για διευκρινίσεις ούτε οι μετέχοντες έχουν οιοδήποτε δικαίωμα αμφισβήτησης επί του ζητήματος της χορήγησης ή μη ρητής ή σιωπηρής παράτασης σε άλλους διαγωνιζόμενους. Και τούτο, ασχέτως του ότι εν προκειμένω η παρασχεθείσα και αναγνωρισθείσα εν τέλει παράταση είχε διάρκεια μόλις 7 ημέρες μετά τη λήξη της αρχικώς ταχθείσας και ασχέτως περαιτέρω κρίσης περί του αν η ως άνω υποβολή 7 ημέρες μετά την αρχικώς ταχθείσα προθεσμία βαίνει πέραν του τυχόν ευλόγου διαστήματος, ζήτημα αναγόμενο κατά τα ως άνω στην ανέλεγκτη ευχέρεια της αναθέτουσας και επί

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

του οποίου η ίδια ήδη έκρινε, χωρίς η ΑΕΠΠ να δύναται (υπεισερχόμενη ούτως σε αρμοδιότητες της αναθέτουσας, βλ. ΣτΕ ΕΑ 54/2018) να εξετάσει το εύλογο ή μη της όποιας παράτασης, της διάρκειάς της ή της αποδοχής καθυστερημένων διευκρινίσεων κατά σιωπηρή σχετική παράταση. Πάντως, θα ήταν παράλογο, από τη μία πλευρά η αναθέτουσα να έχει την απόλυτα ανέλεγκτη ευχέρεια να ορίσει τη διάρκεια της παραπάνω προθεσμίας εξαρχής στις 14 ή ακόμη περισσότερες ημέρες, όπως επίσης και να παρατείνει την αρχική επταήμερη προθεσμία κατά 7 ή και περισσότερες ημέρες και σε απεριόριστο βαθμό και αριθμό παρατάσεων, αλλά να εμποδίζεται ειδικώς και αποκλειστικώς να δέχεται μεταγενέστερα κατά 7 ημέρες, υποβληθείσες διευκρινίσεις για τον μόνο λόγο ότι δεν προέβη προηγουμένως σε πανηγυρική ανακοίνωση της ως άνω παράτασης στον ίδιο τον καλούμενο οικονομικό φορέα, ο οποίος είναι και ο μόνος τον οποίο αφορά και ο οποίος μετέχει στην μετά της αναθέτουσας επικοινωνία περί χρόνου υποβολής των διευκρινίσεών του. Πέραν δε αυτών όμως, δεν προκύπτει ότι η όποια ως άνω ασκηθείσα ευχέρεια της αναθέτουσας υπερέβη τα όποια τυχόν άκρα όρια (όπως επί παραδείγματι αν η αναθέτουσα περίμενε τον έτερο διαγωνιζόμενο επί ιδιαίτερα μεγάλο διάστημα, κωλυσιεργώντας τον διαγωνισμό και αναγκάζοντας άλλους μετέχοντες να υποβάλλονται σε κόσθη προς διατήρηση ισχύος της προσφοράς τους) ούτε ότι η όποια καθυστέρηση, δεδομένης και της οικείας θερινής περιόδου, έβη και δη κατά κάποιον τυχόν πρόδηλο τρόπο, πέραν του ευλόγου, ώστε η κατόπιν της υποβολής, έγκριση αποδοχής των διευκρινίσεων να θέτει ζήτημα κακής ενάσκησης της οικείας ευχέρειας της αναθέτουσας, σε συνδυασμό δε και με το κρινόμενο ζήτημα της αποδοχής της προσφοράς του πρώτου μειοδότη κατόπιν ακυρώσεως με Απόφαση της ΑΕΠΠ του αποκλεισμού του άνευ της οικείας αποσαφήνισης. Επιπλέον, δεν προκύπτει κάποιο ζήτημα άνισης μεταχείρισης εις βάρος του προσφεύγοντος, αφού δεν υφίσταται τυχόν θέμα ταυτόχρονης κλήσης του για αντίστοιχες ή άλλες διευκρινίσεις όπου τυχόν η αναθέτουσα επέδειξε κάποια συγκριτικά δυσμενέστερη και περιοριστική εις βάρος του συμπεριφορά. Σημειωτέον δε, ότι ανάδειξή του ως προσωρινού αναδόχου ακυρώθηκε ήδη με την Απόφαση ΑΕΠΠ 612/2018 και η διαδικασία επανήλθε στο στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών συμμετοχής, στο πλαίσιο του οποίου ζητήθηκαν και οι προκείμενες διευκρινίσεις και δεν ακυρώθηκε το πρώτον δια της

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

προσβαλλομένης, ασχέτως του ότι άνευ αντικειμένου και εννόμων συνεπειών η αναθέτουσα ανακοίνωσε την ανάκληση της προηγούμενης πράξης της, η οποία όμως ως ήδη ακυρωθείσα δεν ήταν δεκτική ανάκλησης. Ούτε τίθεται κάποια αναλογία μεταξύ χρόνου υποβολής διευκρινίσεων με τον χρόνο υποβολής προσφορών, αφού αυτός εκ του νόμου και της διαδικασίας αφορά συγχρόνως το σύνολο των μετεχόντων, οι οποίοι οφείλουν να προβούν στην ως άνω υποβολή, ενώ αντίθετα οι διευκρινίσεις συνιστούν μια συμπλήρωση ή μια διευκρινιστική ή διορθωτική απάντηση που αφορά αποκλειστικά και μόνο τον καλούμενο μετέχοντα και όχι και τους λοιπούς μετέχοντες. Περαιτέρω, εξ αντικειμένου των διευκρινίσεων που ζητήθηκαν, οι οποίες συνίσταντο σε μία απλή απάντηση περί του αν ο έτερος διαγωνιζόμενος στηρίζεται σε τρίτο οικονομικό φορέα και τούτο μόνο επειδή δεν είχε απαντήσει στο οικείο πεδίο του ΤΕΥΔ του πανηγυρικός και με σαφήνεια αρνητικά και όχι σε κάποια προσκόμιση δικαιολογητικού ή εγγράφου ή την παροχή κάποιων στοιχείων, δεν είναι και δυνατόν να προκύψει από την όποια παράταση προθεσμίας ή καθυστερημένη υποβολή απάντησης, νόθευση ανταγωνισμού, άνιση και διακριτική μεταχείριση, αδιαφάνεια και απόδοση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στον έτερο διαγωνιζόμενο. Και τούτο, παρότι, ακόμη και αν οι διευκρινίσεις συνίσταντο στην προσκόμιση εγγράφων και πληροφοριών και πάλι το άρ. 102 Ν. 4412/2016 ουδόλως θέτει περιορισμό στον ανώτατο χρόνο της προθεσμίας υποβολής τους, άρα και στην ευχέρεια της αναθέτουσας προς ρητή ή σιωπηρή παράταση αυτής. Συνεπώς, ουδόλως έλαβε χώρα παράνομη αποδοχή των διευκρινίσεων του έτερου διαγωνιζομένου, ακριβώς λόγω της ελευθερίας της αναθέτουσας να διαμορφώνει την απώτατη οικεία προθεσμία και εν συνεχεία να την ανανεώνει ή επεκτείνει, αλυσιτελώς δε προβάλλονται οι όποιες αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί χρόνου προετοιμασίας και υποβολής προσφορών, καθώς οι διευκρινίσεις συνιστούν όλως διαφορετικό ζήτημα διεπόμενο ειδικώς από το άρ. 102 Ν. 4412/2016 (αφού δεν αφορούν διευκρινίσεις-συμπληρώσεις επί δικαιολογητικών κατακύρωσης). Αβασίμως δε προβάλλεται και η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου, αφού ουδέν δικαίωμα υπέρ του προσφεύγοντος γεννήθηκε από την προθεσμία κλήσης του έτερου διαγωνιζομένου για υποβολή διευκρινίσεων. Περαιτέρω, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι οι διευκρινίσεις του έτερου

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

διαγωνιζομένου δεν αναφέρθηκαν στα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοση της προσβαλλομένης και δεν του κοινοποιήθηκαν, προβάλλεται προεχόντως αλυσιτελώς, αφού η μεν πανηγυρική αναφορά στα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη ουδεμία έννομη συνέπεια έχει, ενώ εξάλλου το ζήτημα, το ακριβές περιεχόμενο και ο χρόνος αποστολής της διευκρίνισης διεξοδικά αναλύονται και εκτίθενται στην προσβαλλομένη (το θέμα της οποίας είναι η οικεία διευκρίνιση) και όλα τα ανωτέρω, ενώ ουδόλως ο προσφεύγων ζήτησε τις διευκρινίσεις, ενώ αντίστοιχα ζήτησε το έγγραφο κλήσης του έτερου διαγωνιζομένου για διευκρινίσεις και τούτο, αφού του κοινοποιήθηκε η προσβαλλομένη (που ανέγραφε το περιεχόμενο των παρασχεθεισών διευκρινίσεων). Εξάλλου, ρητά αναφέρεται η διευκρινιστική απάντηση στα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη ως εξής *“Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαγωνισμού ... και το μέλος ... λαμβάνοντας υπόψη: ... Την από 31-08-2018, διευκρίνιση της διαγωνιζόμενης εταιρείας «...» ήτοι την ρητή επιβεβαίωσή της ότι δεν θα στηριχθεί, για την κατασκευή του έργου, σε ικανότητες τρίτων, ανεξάρτητα από το αν αυτό συνάγονταν από όλα τα στοιχεία του καταπιθεμένου φακέλου, όπως δέχεται και στην αιτιολογική της σκέψη η προαναφερόμενη απόφαση της Α.Ε.Π.Π.”* και συνεπώς, ο ισχυρισμός είναι και ουσία αβάσιμος. Επομένως, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος είναι στο σύνολό τους απορριπτέοι.

7. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η Προδικαστική Προσφυγή.

8. Επειδή, ύστερα από τις προηγούμενες σκέψεις, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέβαλε ο προσφεύγων, ποσού 1.221,77 ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αριθμός Απόφασης: 1012/2018

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου ποσού 1.221,77 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 22-11-2018 και εκδόθηκε την 23-11-2018.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΚΟΚΚΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ